

MTÜ ARENDUSKODA

2022. AASTA taotlusvooru INFOPÄEV

Heiki Vuntus, tegevjuht
MTÜ Arenduskoda
E-POST: heiki@arenduskoda.ee
TEL 5648 5208

KAVA

- MTÜ Arenduskoda LEADER-meetmed 2022. aastal
- Nõuded projektitoetuse taotlejatele ja taotluse lisadokumentidele
- Taotluste esitamisest ja menetlemisest
- Projektitoetuse teavitamisest

Infoks

- Küsimused esitada kirjalikult esitluse käigus või suuliselt pärast esitluse lõppu
- Esitlus on üleval Arenduskoja kodulehel
LEADER – Esitlused – [4. veebruari 2022. a infopäeva presentatsioon.](#)

MTÜ ARENDUSKODA LEADER-MEETMED 2022. AASTAL

LEADER meetme tegutsemise alused:

- [Maaelu Arengukava \(MAK\) 2014–2022](#)
- Määrus [“Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER projektitoetus”](#) (määruse muudatus 2021. aasta maikuust)
- [MTÜ Arenduskoda strateegia perioodiks 2014–2022](#)
- MTÜ Arenduskoja LEADER-meetmelehed
- Abimaterjal on PRIA kodulehel [Leader-meetme raames antav projektitoetus](#)

MTÜ ARENDUSKODA LEADER-MEETMED 2022. AASTAL

Taotlusvoorus avatavad LEADER meetmed:

- Meede M1.2 Mikro- ja väikeettevõtete arendamine
- Meede M1.3 COVID19-st tingitud majandusraskuste leevendamine
- Meede M2.1 Kogukonna investeringute toetus
- Meede M2.2 Aktiivne ja tegus kogukond
- Meede M3.2 Kultuuripärandi hoidmine

Taotlusvoor avatud: 28. veebruar (kell 8.00) – 4. märts (kell 16.59) 2022. a

NB! E-pria lukustub 04.03.2022 kl 17.00 ning pärast seda taotlusi esitada ei saa

MEEDE 1.2. Mikro- ja väikeettevõtete arendamine (eelarve 449 279,36 eurot)

Taotlejad:

- Tegutsevad mikro- ja väikeettevõtjad;
- MTÜ-d ja SA-d kui nad on kohalike ettevõtete ühendused või kohalikele ettevõtjatele projekti käigus teenuseid osutavad MTÜ-d või SA-d.
- Koolituse või muu teadmussiirde ja teavituse osutaja

Mikroettevõte – ettevõtte, kelle taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahel järjestikusel majandusaastast vähemalt ühel on: keskmine töötajate arv on kuni 9 (9 kaasa arvatud); aastakäibe või aastabilansi kogumaht väiksem või võrdne summaga 2 000 000 eurot.

Toetatavad tegevused:

- Teenuste/toodete valiku laiendamine.
- Tootele ja teenusele lisandväärtust andvale investeeringute toetamine.
- Piirkonnale eripäraste toodete ja -teenuste väljaarendamine.
- Uuenduslike ning säästlike toodete ja teenuste arendamine (näiteks kaugtöökeskused).
- Hooajalisust vähendavate meetmete toetamine.
- Teadmispõhise ettevõtluse arendamise toetamine.
- Uute tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtu toetamine.
- Olemasolevate toodete ja teenuste jätkusuutlikkust tagavate investeeringute toetamine.
- Koostöö arendamine, mis on seotud uuenduslike ja säästlike toodete ning teenuste väljaarendamisega.
- Ühisturunduse arendamise toetamine (turundus- ja reklaamialased tegevused).

Toetatavad tegevused on investeeringud (ehitustegevus ning seadmete soetamine) ja ettevõtete või ettevõtete ühenduste ühisprojektid.

Toetuse suurus ja määr:

Toetusmäär kuni 60%. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 5000 eurot ja maksimaalne toetussumma 100 000 eurot ühe projekti kohta ühes taotlusvoorus. Taotleja tohib ühes voorus esitada meetmesse ühe taotluse. Taotleja kogu starteeogia rahastusperioodi 2014–2022 summa ei tohi ületada meetmes 100 000 eurot.

Hindamiskriteeriumid:

- Projekti sihtgrupp (eelistatud on kohalikku tooret ja tööjõu ressursi kasutavad ettevõtjad).
- Projekt viiakse ellu mitme organisatsiooni koostöös.
- Projekti tulemusel säilitatavate või loodavate töökohtade arv.
- Projekti tegevuste innovatiivsus.
- Ettevõtte jätkusuutlikkus.
- Projekti tegevuste ja investeeringute äriplaani teostatavus.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE

- Taotleja peab tegutsema ja investeerima MTÜ Arenduskoda piirkonnas
- Pooleliolevaid projekte võib olla 1 (mõeldakse käesoleva perioodi projekte meetmepõhiselt)
- Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga või maksuvõlg on ajatatud ning graafikujärgselt tasutud
- Ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
- Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

- MEEDE 1.3. COVID19-st tingitud majandusraskuste leevendamine (eelarve 67 089,10 eurot)

Taotlejad:

- Tegutsevad mikro- ja väikeettevõtjad;
- MTÜ-d ja SA-d kui nad on saanud kahju tegevusvaldkondades, mida käsitletakse ettevõtlusena;
- Taotleja ei tohi olla raskustes ettevõtja või raskustes majandustegevusega. *(Näiteks ei ole algatatud pankrotimenetlust ega vasta pankrotimenetluse algatamise tingimustele jms)*

***Mikroettevõtte** – ettevõtte, kelle taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahel järjestikusel majandusaastast vähemalt ühel on: keskmine töötajate arv on kuni 9 (9 kaasa arvatud); aastakäibe või aastabilansi kogumaht väiksem või võrdne summaga 2 000 000 eurot.*

Toetatavad tegevused:

- Teenuste/toodete ümberstruktureerimiseks vajalike investeeringute tegemine.
- COVID19-st põhjustatud [leevendusmeetmete](#) toetamine.
- Uute tehnoloogiliste lahenduste kasutuselevõtu toetamine.
- Olemasolevate toodete ja teenuste jätkusuutlikkust tagavate investeeringute toetamine.

Toetatavad tegevused on investeeringud (seadmete soetamine, ehitustegevus).

Üldiselt meetmes mõeldakse investeeringute tegemise all

- seadmete, masinate, inventari ja tarkvaralahenduste ostmist;
- ehitustegevuse all mõeldakse tegevusi, mis tehakse vastavalt Ehitusseadusele

Toetuse suurus ja määr:

Toetusmäär on üldiselt kuni 60%. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma **3000 eurot (minimaalne kogumaksumus – 5000 eurot)** ja maksimaalne toetussumma **20 000 eurot (minimaalne kogumaksumus – 33334 eurot)** ühe projekti kohta ühes taotlusvoorus. Taotleja tohib ühes voorus esitada meetmesse ühe taotluse.

Hindamiskriteeriumid:

- Projekti tulemusel säilitatavate töökohtade arv.
- Ettevõtte poolt valitud meetmete mõju jätkusuutlikkusele.
- Projekti tegevuste ja investeeringute projektikirjelduse teostatavus.
- Müügitulu langus.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE

- Taotleja peab **tegutsema ja investeerima** MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonnas.
- Taotleja põhitegevustulu ei ületa 2 000 000 eurot aastas.
- Taotleja keskmine töötajate arv on mitte üle 25.
- Pooleliolevaid projekte võib olla 1 (mõeldakse käesoleva perioodi projekte meetmepõhiselt)
- Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga või maksuvõlg on ajatatud ning graafikujärgselt tasutud
- Ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
- Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

MEEDE 2.1. KOGUKONNA INVESTEERINGUTE TOETUS (eelarve 210 000 eurot)

Taotlejad:

- Mittetulundusühingud (MTÜ) ja sihtasutused (SA);
- äriühingud;
- kohalikud omavalitsused.

Toetatavad tegevused:

- Kogukonnale vajalike teenuste käivitamine ja arendamine läbi investeringute tegemise.
- Külamajade, seltsimajade ja muude taoliste hoonete rakendamine kogukonnateenuste osutamiseks.
- Rändteenuste arendamine.
- Kogukondliku lastehoiuteenuse käivitamise toetamine.
- Kogukonna turvalisuse suurendamist tagavate meetmete/turvalahenduste toetamine.
- Liikumisradade korrashoiu ja korrashoiuks vajalike seadmete soetamise toetamine.
- Spordi- ja mänguväljakute rajamise ja korrastamise toetamine.
- Kogukonda esteetiliselt häirivate amortiseerunud hoonete lammutamine või korrastamine kogukonnateenuse arendamise eesmärgil.

Toetatavad tegevused on investeringud (ehitustegevus ja seadmete soetamine).

Kogukonna teenus – kohaliku kogukonna jaoks vajalike teenus(t)e arendamine, käesolevas strateegias on see turvateenus, esmatasandi tarbekaupade kättesaadavus (külapood, rändkauplus vms), transporditeenus, lastehoiu teenus, kogukonnakeskuse teenus jms. Lisaks toetatakse avalike teenuste arendamist, sh laste ja noorte vaba aja veetmise võimaluste loomist, sportimisvõimaluste loomist jne.

Toetuse suurus ja määr:

Üldiselt on toetusmäär kuni 80% (MTÜ, SA, KOV), äriühingutel 60%. Kogukonnateenuste arendamise projektide korral lähtutakse toetusemäära määratlemisel sellest, kas teenus on teistele samalaadsetele ettevõtetele konkurentsi pakkuv, olenemata taotleja juriidilisest määratlusest. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 3000 eurot ja maksimaalne toetussumma 50 000 eurot ühe projekti kohta ühes taotlusvoorus. Taotleja tohib ühes voorus esitada meetmesse ühe taotluse. Taotleja kogu starteegia rahastusperioodi 2014–2022 summa ei tohi ületada meetmes 50 000 eurot.

Hindamiskriteeriumid:

- Investeeringuobjekti mõju piirkonna elukvaliteedile ja elukeskkonna atraktiivsusele;
- Projekti tulemuste ja taotleja jätkusuutlikkus.
- Kas tegemist on olemasoleva objektiga?
- Objekti funktsionaalsus, mitmekesisus (investeeringu tulemusel saadavad teenused).
- Investeeringu suurus kasusaajate kohta (nn. investeeringu efektiivsuse hindamine).

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE

- Taotleja peab **tegutsema ja investeerima** MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonnas.
- Pooleliolevaid projekte võib olla 1 (mõeldakse käesoleva perioodi projekte meetmepõhiselt)
- Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga või maksuvõlg on ajatatud ning graafikujärgselt tasutud
- Ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
- Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

MEEDE 2.2. AKTIIVNE JA TEGUS KOGUKOND

(meetme eelarve 60 000 eurot)

Taotlejad:

- Mittetulundusühingud (MTÜ) ja sihtasutused (SA);
- kohalikud omavalitsused;
- koolituse või muu teadmussiirde ja teavituse osutaja.

Toetatavad tegevused:

- Kogukonna õppereisid ja koolitused (projektikoostamise koolitused, keeleõpe, karjäärinõustamine, kogemuste vahetamine ja parimate praktikatega tutvumine ja tutvustamine, võistlused, festivalid, õpitoad jms).
- Kogukondade vahelist koostööd soodustavad tegevused.
- Liikumisharrastuste ja tervisespordi ürituste toetamine.
- Kogukonna ja omavalitsuse vahelise koostöö lahenduste loomine ja arendamine (omavalitsuste ülesannete delegeerimine kolmandale sektorile).
- Kohalike ühenduste sisemine tugevdamine ja teadlikkuse suurendamine (koolitus- ja infopäevad, kursused, seminarid jms).
- Omaalgatuslike tegevuste toetamine.

- Uuenduslike lahendustega vaba aja sisustamise (spordi-, laste- ja noortelaagrid) toetamine või lisandväärtusi loovate laste- ja noortelaagrite korraldamise toetamine, sh ka vaba aja-, spordilaager jne).
- Noortekeskuste tegevustele lisandväärtuste andmise toetamine (ei ole mõeldud igapäevategevusi).
- Erinevate põlvkondadevaheliste teadmiste ja oskuste vahetamise toetamine (eakatele tänapäevaste tehnoloogiate kasutamise õpetamine, vanade töövõtete edasiandmine noortele jms).
- Väikeinventari soetamine (kuni 20% projekti kogumaksumusest).
- Projektijuhi töötasu (kuni 20% projekti abikõlblike kulude maksumusest). Projektijuhtimise tasu arvutatakse ainult „pehmete” tegevuste abikõlblikelt kuludelt.

Toetatavad tegevused viiakse läbi ühisprojektidena koostöös partneriga.

Projektitoetuse taotleja mitterahaline omafinantseering (vaid MTÜ või SA puhul) on võimalik vaid ühisprojektide puhul. § 35

Ühisprojekt

- Taotlejal peab olema vähemalt üks partner – füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiline isik (§28 lg 3 p2)
- Ühisprojekti tegevused viiakse ellu 1–4-aastase tegevuskava alusel, aga mitte hiljem kui 31.12.2024
- Tegevuste elluviimise ajakava tuleb esitada vähemalt kuu või kvartali täpsusega.
- Tuleb esitada ühisprojekti osalevate partnerite ühiste kavatsuste kokkulepe (§ 37 lg 4 p 10)
- Ühisprojekti toetus makstakse välja toetuse taotlejale (§31 lg 1 p21)
- Ühisprojekti osalev partner ei saa esitada arveid PRIA-le toetuse väljamaksmiseks
- Ühisprojekti partner võib olla hinnapakkuja
- Abikõlblik on ühisprojekti projekti elluviimisega seotud **projektijuhtimisteenus**, mille maksumus ei ületa 20% (arvestatakse ainult pehmete tegevuste maksumuse pealt). **TOETUST EI SAA**, kui tegemist on KOV-i või riigiasutuse või hallatava asutuse ametniku/töötajaga, kellele on projektiga sarnased tööülesanded (§31 lg1 p9)

Toetuse suurus ja määr:

Toetusmäär kuni 85%. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 2000 eurot ja maksimaalne toetussumma 10 000 eurot ühe projekti kohta ühes taotlusvoorus. Aastane toetussumma taotleja kohta ei ületa 20 000 eurot.

Hindamiskriteeriumid:

- Projekti mõju piirkonna elanike omaalgatusele, aktiivsusele ja sotsiaalsele suhtlemisele. Mõju maapiirkonnale mitmekesisuse loomisele ja lisandväärtuse andmisele.
- Taotleja või projekti tulemuste jätkusuutlikkus.
- Kasusaajate hulk.
- Traditsioonide, eripära säilimine tegevuste arendamisel.
- Omaosalus suurem kui nõutud.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE

- Taotleja peab tegutsema MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonnas.
- Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga või maksuvõlg on ajatatud ning graafikujärgselt tasutud
- Ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
- Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist alustada varem ja tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

MEEDE 3.2. KULTUURIPÄRANDI HOIDMINE

(eelarve 40 000 eurot)

Taotlejad:

- Mittetulundusühingud (MTÜ) ja sihtasutused (SA);
- kohalikud omavalitsused;
- äriühingud.

Toetatavad tegevused:

- Piirkonna kaubamärkide (Lahemaa, Kõrvemaa, Neeruti, Piibe maantee jm) arendamine ja mainekujundus.
- Piirkonna eripära ja konkurentsivõimet tõstvate tegevuste toetamine (nt. mereteema, vorstifestival, mõisateema, militaarteema), sh interaktiivsete lahenduste loomine (mängud, äpid jms).
- Uute oskuste omandamine (koolitused, töötoad, õppe- ja kogemustevahetamise reisirid nii Eesti siseselt kui rahvusvahelisel tasandil).
- Otseselt kultuuripärandi hoidmisega seonduv toetus (nt koduloo-uurimine, teadvustamine ja talletamine, legendide kogumine).
- Rahvusliku käsitöö propageerimine, käsitöövõtete ja oskuste edasiandmine, näiteks: sepised, käsitöö, rahvariided jne (koolitused, kursused, näitused, üritused jms).
- Projektijuhi töötasu (kuni 20% projekti abikõlblike kulude maksumusest). Projektijuhtimise tasu arvutatakse ainult „pehmete” tegevuste abikõlblikelt kuludelt.

Toetatavad tegevused viiakse läbi ühisprojektina koostöös partneriga. Samad nõuded, mis M2.2 puhul

Toetuse suurus ja määr:

Toetusmäär kuni 90%, ettevõtjatel kuni 60%. Projektide rahastamisel on minimaalne toetussumma 2000 eurot ja maksimaalne toetussumma 10 000 eurot ühe projekti kohta ühes taotlusvoorus. Aastane toetussumma taotleja kohta ei ületa 20 000 eurot.

Hindamiskriteeriumid:

- Projekti mõju piirkonna elanike omaalgatusele, aktiivsusele ja sotsiaalsele suhtlemisele.
- Taotleja või projekti tulemuste jätkusuutlikkus.
- Kasusaajate hulk.
- Traditsioonide, eripära säilimine tegevuste arendamisel.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJATELE

- Taotleja peab tegutsema MTÜ Arenduskoda tegevuspiirkonnas.
- Taotlejal ei tohi olla maksuvõlga või maksuvõlg on ajatatud ning graafikujärgselt tasutud
- Ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
- Taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti
- Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Projektitoetuse taotleja ei või toetatava tegevuse elluviimist alustada varem ja tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIAle esitamise päevale järgneval päeval.

ESITATAVAD DOKUMENDID

- Projektkirjeldus kui on meetme juures nõutud ja muudel juhtudel kui on asjakohane (M1.3 projektkirjeldus, M2.2 ja M3.2 projektkirjeldus).
- Ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatav ehitis või muu objekt, mida ehitatakse (v.a uue hoone ehitamine) või kuhu seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks (või kolmeks aastaks, vastavalt määruse muudatusele) PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
- Uue hoone püstitamise korral ärakiri dokumendist, mis tõendab, et kavandatava ehitise alune maa on taotleja omandis või taotleja kasuks on seatud hoonestusõigus (vähemalt viieks või kolmeks aastaks, vastavalt määruse muudatusele).
- Ehitamise korral peab ehitise kohta olema ehitusluba, ehitusteatis või kohaliku omavalitsuse kirjalik nõusolek.

- Ehitise puhul ärakiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga.
- Kululiikide lõikes koostatud hinnakalkulatsioon (võib olla ka hinnapakkumisena). Ehituste korral PRIA poolt kehtestatud vormil hinnakalkulatsioon. Võib esitada ka läbiviidud pakkumismenetluse (üle 5000 euroste tegevuste korral).
- Äriühing on esitanud Äriregistrile taotluse esitamise tähtajaks vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta aruande ärakirja või kontsern esitab konsolideeritud kinnitatud majandusaasta aruande ärakirja.
- Füüsilisest isikust ettevõtja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta bilansi ja kasumiaruande ärakiri või «Raamatupidamise seaduse» kohaselt kassapõhist raamatupidamise arvestust pidava taotleja puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kalendriaasta kohta esitatud residendist füüsilise isiku ettevõtlusest saadud tulu deklareerimise vormi E Maksu- ja Tolliameti kinnitatud ärakiri.
- Ettevõtja puhul, kes taotluse esitamise ajaks ei ole «Raamatupidamise seaduse» kohaselt pidanud koostama majandusaasta aruannet, tegevus-, bilansi ja kasumiaruande ärakiri või raamatupidamisregistrite alusel koostatud tulude ja kulude koonddokumendi ärakiri.

- MTÜ Arenduskoda kinnitatud **vormikohane äriplaan** koos finantsprognosidega kui need on asjakohased (näiteks juhul kui kogukonnateenus kvalifitseerub äriteenusena, siis tuleb koostada äriplaan). **Abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik**
- Kasutatud seadme ostmise korral:
 - Seadme müüja kinnituskirja selle kohta, et seadme ostmiseks ei ole pakkuja varem saanud toetust riigieelarvelistest, sealhulgas Euroopa Liidu või muudest välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.
 - Hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme hinnast madalam (küside juurde samalaadse uue seadme hinnapakkumus).
 - Piisab üks kasutatud seadme hinnapakkumus ja üks uue seadme hinnapakkumus.
- Ühisprojekti korral partnerite vaheline ühiste kavatsuste kokkulepe. Leitav [PRIA lehelt](#) vormide alt.
- Projektijuhi CV, kui eelarves on kaasatud vastav kululiik.
- Vajadusel muud tõendavad dokumendid. Muud dokumendid, mis on toodud iga meetme kirjelduses eraldi või mis aitavad selgitada projekti olulisust ja iseloomu, taotleja suutlikkust ja muud.
- Mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu liikmete nimekiri, v.a usulised ühendused.
- Eelmise majandusaasta tulude jaotus, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal.

Projektitoetuse saaja on kohustatud (§ 42 p 7 lg-d 4-8)

- Eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- Võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
- Teavitama PRIAt viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
- Esitama projektitoetuse kasutamisega seotud seireks vajalikku teavet kohaliku tegevusgrupi või PRIA nõudmisel;
- Vastama strateegia meetmes nimetatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele

Tähelepanekud e-priias taotluse sisestamisel:

- Investeeringu komponendid tuleb sisestada eraldi reaga.
- Kasutatud masin/seade ka eraldi reaga.
- Eri toetuse määraga tegevused tuleb sisestada eraldi ridadel.
- Täita tuleb kõik nõutavad lahtrid. **NB! Lugege lahtri juhist!**
- Infot tuleb kirja panna nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik.

HINNAPAKKUMINE (LEADER määrus § 33. Nõuded investeringu ja tegevuse hinnapakumuse kohta)

Investeering või tegevus üle 5000 euro (ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 3 võrreldavat hinnapakumust
- Saadud koos selliste tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile

Investeering või tegevus 1000-5000 (ilma käibemaksuta)

- Saadud vähemalt 1 hinnapakumuse
- Mis sisaldab teavet ostetava kauba maksumuse ja koguse kohta

Asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja

- Saadud 1 hinnapakumuse
- Mis sisaldab teavet ostetava kauba maksumuse ja koguse kohta

- LEADER-määruse kohaselt ei nõuta projektitoetuse taotluse esitamisel võrdlevaid hinnapakkumisi.
- Hinnapakkumused tuleb võtta enne reaalseid kulutuste tegemist ja esitada PRIAle koos maksetaotlusega
- Hinnapakkumused tuleb kindlasti võtta! Loe §33
- Taotluse esitamisel on kindlasti soovitatav esitada vähemalt üks hinnapakkumine, see on oluline projekti hindamise seisukohalt.

Hinnapakkumus peab sisaldama (LEADER määrus §19 lg 8)

- Taotleja nime, välja arvatud juhul, kui hinnapakkumuseks on väljatrükk hinnapakkuja veebilehelt (tuleb põhjendada eelarve seletuskirjas näiteks).
- Hinnapakkuja nime, registrikoodi ja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva.
- Toetatava tegevuse või investeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.
- Pakkumuskuutse vormistamine kolme võrdleva pakkumuse puhul: kõik peavad saama ühesuguse pakkumuskuutse (kulude deklareerimisel on PRIA-le vajalik esitada ära kiri hinnapakkujale saadetud hinnapäringust või tehniliste tingimuste loetelust ehk pakkumuskuutsest)
- Ehituslike tegevuste hinnapakkumised peavad olema esitatud PRIA poolt kinnitatud hinnapakkumise vormil (leitav [PRIA kodulehelt](#))

TAOTLUSTE ESITAMINE JA MENETLEMINE

- Taotleja esitab Arenduskojale toetuse taotluse [PRIA kodulehel](#) läbi [e-PRIA](#) elektroonilise taotluste esitamise süsteemi vastavaks tähtajaks.

NB! Kindlasti tuleb arvestada, et [portaali kasutamiseks](#) peate olema PRIA klient või peavad olema teile antud kliendi esindamiseks kasutusõigused! Kindlasti ärge jätke kliendiks registreerimist või kasutusõiguste määramist viimasele minutile! Tõrgete tekkimisel küsige abi registrite osakonna infotelefonil 731 2311 või e-posti aadressil kliendiregister@pria.ee

NB! [Juhis e-prias tegutsemiseks](#)

NB! [Toetustaotluse esitamine e-prias](#)

NB! Alustage taotluse sisestamist e-priasse **varakult!**

- Arenduskoja personal kontrollib 15 tööpäeva jooksul alates taotlusvooru viimasest päevast projektitaotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist ning taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegia ja rakenduskava nõuetele.

- Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, teeb Arenduskoda projektitoetuse taotlejale vajalike andmete ja dokumentide esitamise kohta järelepärimise.
- Puuduste kõrvaldamiseks antakse taotlejale ühekordselt aega kuni 3 tööpäeva. Olenevalt puuduste sisust võib seda tähtaega pikendada, kuid mitte üle 8 tööpäeva.
- Arenduskoda võib jätta projektitaotluse hindamata kui projektitaotlus ei vasta strateegias või rakendusavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Kohalik tegevusgrupp edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIAle koos märkusega hindamata jätmise kohta.
- Hiljemalt 20 tööpäeva peale taotluste esitamise lõpptähtaega esitab tegevusgrupi tegevpersonal kõik strateegias ja rakendusavas esitatud nõuetele vastavad projektitaotlused hindamiskomisjonile hindamiseks. Hindamiskomsjon hindab taotlused elektroonselt e-Prias.

- Hindamiskomisjoni liikmed vaatavad taotlused läbi ja hindavad taotlused 15 tööpäeva jooksul alates Arenduskojalt saadud vastavast teatest.
- Hindamisperioodi jooksul toimub kohapeal paikvaatlus kõikidel investeeringuprojektidel kui see on asjakohane.
- Taotlejatel on võimalik oma taotlust tulla tutvustama hindamiskomisjoni istungile.
- Arenduskoja juhatus kinnitab paremusjärjestuse otsuse 60 kalendripäeva jooksul alates projektitaotluste esitamise tähtaja lõppemisest.
- Taotluste paremusjärjestus pannakse üles Arenduskoja kodulehele, kus märgitakse ära taotleja nimi, projektitaotluse nimi, toetussumma, kogusumma ja hindepunktid.
- PRIA teeb oma otsuse taotluste rahastamise kohta hiljemalt 60 tööpäeva jooksul (arvestage, kui tuleb järelepärimine, siis päevade arv vastamise võrra pikeneb).

PROJEKTITOETUSE TEAVITUSEST

Teavitusemäärus

Eesti Leader-logo, Euroopa Liidu Leader-logo ja Euroopa Liidu embleemiga tuleb tähistada muuhulgas:

- ehitis;
- masin, seade;
- meene;
- info- ja reklaammaterjal;
- üritus;
- digitaalne infokandja ja materjal, paigutatuna pakendile või tootele ning selle esilehele, -kaadrile, -pildile;
- televisioonisaade, artikkel ja muu tekst tehniliselt võimalikul ja sobival viisil;
- trükimeedia või avalikkusele suunatud veebilehe kuulutus (nt. netireklaam).

- Investeeringuobjekti puhul tähistatakse pärast määramise otsust
- Tegevuse korral – tähistatakse tegevuse toimumise ajal toimumise koht ja tegevuse kohta käiv teavitusematerjal.
- Iga eset ja dokumenti ei tule märgistada logoga, kui see on kasutusel vaid organisatsioonisiselt, sellisel juhul piisab plakati või stendi kasutamisest organisatsiooni avalikus ruumis.
- Märgistus peab säilima vähemalt 5 aastat viimase toetusosa väljamaksmisest

Teavitus toetuse saaja veebilehel

- Veebilehel avaldatakse lisaks logole ja embleemile objekti või tegevuse lühikirjeldus.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

- Täpsemad nõuded määruse § 4–7 ja määruse lisas.
- LEADER logode kasutamine §13
- Meenele või väiksemale töövahendile paigutatakse nõuetekohane Euroopa Liidu embleem
- Objekt, millele ei ole logo ja embleemi paigaldatud tootmise käigus, tähistatakse kleebisega.

Täna!

arenduskoda.ee